

	CAPE – Careers Advice and Pathways to Employment 2015-1-PL01-KA202-016802	 Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union
--	--	--

IO5- TRÉNERI KÉZIKÖNYV

Projekt:	CAPE
Szellemi termék:	IO5
Vezető partner:	CECE
Szerzők:	Minden partner
Dokumentum típusa:	Dokumentum
Státusz:	Tervezet
Dokumentum:	Tréneri kézikönyv
Verzió:	V1
Dátum:	2017. FEBRUÁR 17.

A projektet az Európai Tanács támogatásával finanszírozták. Ez a kiadvány csupán a szerzők nézőpontjait tükrözi, és a Tanács nem tartozik felelősséggel azért, hogy hogyan használják fel a benne foglalt információkat.

Tartalom

BEVEZETÉS	3
TANULÁSMÓDSZERTAN	4
BEÁGYAZOTT PÁLYAORIENTÁCIÓ ÉS VEZETÉS	6
BEVEZETÉS.....	6
KAPCSOLATOK	6
MEGKÖZELÍTÉS.....	6
REFLEKTÍV GYAKORLAT	7
TIPPEK ÉS TRÜKKÖK	8
A. KARRIERMENEDZSMENT KÉPESSÉGEK	8
B. MUNKAERŐPIACI INFORMÁCIÓK	9
C. SZEMÉLYI ÉS SZOCIÁLIS KÉPESSÉGEK	10
D. SZERVEZÉSI KÉPESSÉGEK	11

BEVEZETÉS

A „Szükséglet-elemzésről szóló jelentés”¹, kutatás legfontosabb tanulsága, hogy minden érintett célcsoport, azaz a tanárok/oktatók, a lemorzsolódásban veszélyeztetett fiatalok és munkáltatók fontosnak tartják egy jobban strukturált Pályaorientáció és –Tanácsadási Szolgáltatás fejlesztését a köznevelési intézményekben.

Szinte az összes, a kutatásban résztvevő köznevelési intézményben e szolgáltatások valamilyen korlátba ütköznek, és fejleszthetőek. Általában nem támogatják a diákokat az életpálya-menedzsment készségek fejlesztésében, és kevésbé fókuszálnak a gyakorlati tapasztalatokra.

Ezen következtetések figyelembevételével a partnerség kifejlesztett egy Tréning Programot tanárok és tanácsadók számára, hogy tájékoztatást, tanácsot és útmutatót biztosítsunk annak tekintetében, hogy hogyan lehet a pályaorientációt a lehető legjobban megvalósítani és beágyazni az oktatási programba.

A kézikönyv tanácsokat ad az eLearning platform használatához, meghatározza, mi az vegyes tanulási módszer („blended learning”), hogyan valósítsák meg a képzési programot, „tippeket és trükköket” és egyéb szempontokat nyújt a Trénerképző Programhoz, amelyet az Erasmus+ Pályaorientáció és Utak a Foglalkoztatáshoz projekt termékeként fejlesztettek ki.

A program kifejlesztése nagy követelményeket támasztott, mert a tanároknak, tanácsadóknak (a CAPE célcsoportjai) olyan stratégiákat kell kifejlesztenie, amik összhangban vannak a fiatalok igényeivel. A tanároknak ismereteket és kompetenciákat kell szerezniük ahhoz, hogy be tudják ágyazni a karriertanácsadást a tanulási folyamatba.

A tanárok képesek lesznek arra, hogy életpálya-menedzsment készségeket alakítsanak ki, mely nem csak a tanulók számára, hanem a gazdaság szempontjából is előnyös, hiszen a tanulók olyan foglalkozást találnak, ami illeszkedik a képességeikhez, mivel a tanárok már korábban iránymutatással szolgáltak ahhoz, hogy megszervezzék a saját munkatervüket és karrierválasztásaikat. Ez a helyzet nagyobb munkavállalói elégedettséget eredményez, és jobb eredményeket hoz a munkában.

Nem feledkezhetünk meg arról sem, hogy az üzleti szervezeteknek szüksége van megfelelően képzett munkaerőre.

¹ CAPE Projekt Következtetések, 43. oldal

TANULÁSMÓDSZERTAN

Azért, hogy az oktatók megvalósíthassák a „Trénerképző Programot”, **vegyes tanulás** módszertanára van szükség. Kombinálni kell a hagyományos osztálytermi és az online módszereket, ha a helyzet megkívánja.

- Az osztályterekben **előadásoknak** kell megvalósulniuk, hogy a tanulóknak mély megértést biztosítsanak az alapkoncepciókról és ötletekről, kérdezzenek, és magyarázatokat kapjanak az esetleges kérdéseikre.
- A **csoportos megbeszélések** alkalmat adnak a tanulóknak az eszmecserére, más emberek nézeteiről való tájékozódásra, tudásuk gazdagítására, és képességeik erősítésére az interakciókon keresztül.
- A **műhelyek, workshopok** alkalmat adnak a tanulóknak, hogy hasznosítsák, erősítsék ismereteiket és képességeiket interaktív, csoportos gyakorlatokban való részvétellel.
- Az **esettanulmányok** lehetővé teszik a tanulók számára, hogy alkalmazzák képességeiket és tudásukat a problémák jelzésére és elemzésére, mely kritikus gondolkodást eredményez, és a megoldások megtalálását valós helyzetekben.
- Az esettanulmányokkal ellentétben, ahol a tanulók megfigyelők, a **szimuláció** lehetővé teszi a tanulóknak az aktív részvételt; az az elvárás, hogy döntéseket hozzanak és intézkedjenek egy olyan munka világban, amelyet a tanár meghatároz. A szimuláció általában szerepjátékokat és egyéb játékokat foglal magába.

Ami a **multimédiás** módszereket illeti, nemzetközi egyetemeken kiemelkedő oktatók előadásainak átiratai, nemzetközi konferenciákról szóló videók, valamint filmek is használhatók a kreatív gondolatok táptalajaként.

- Továbbá a **céglátogatások** alatt a tanulók első kézből betekintést nyerhetnek a különböző ágazatokban működő cégek működés módjába, funkcióiba, folyamataiba és kultúrájába.
- A **szakmai látogatás** („lab shadowing”) lehetőséget kínál a tanulók számára, hogy megfigyeljenek különböző szektorokban dolgozó szakembereket munkájuk során, munkanapokon, így jobban megérthetésekre tehetnek szert a különböző szakmák, valamint a szakmához kapcsolódó szerepek és felelősségek tekintetében. Ez a módszer alkalmat biztosít a tanulóknak a munkahely alapos megértésére, segít kapcsolati hálót építeni, és egy dolgozó napi szerepeinek megfigyelése által rájöhetnek arra, hogy a munka megfelel-e számukra.

Végezetül hasznos lenne a tanulók számára, ha munka-alapú tanulásban vennének részt, amely ösztönzi őket, hogy alkalmazzák tudásukat és gyakorlati képességeiket, valamint fejlesszék foglalkoztathatóságukat; ezért a célért részt vehetnének egy valódi projektben egy tapasztalt munkatárs szupervíziója mellett. A munka-alapú tanulás jelentősen segítheti a

	CAPE – Careers Advice and Pathways to Employment 2015-1-PL01-KA202-016802	 Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union
--	--	---

tanulókat annak megértésében, hogy a tanteremben elsajátított ismeretek és készségek hogyan kapcsolódnak a való világhoz. A munkahelyi tanulás egyre fontosabb a szakképzésben.

PÁLYAORIENTÁCIÓ ÉS -TANÁCSADÁS BEÁGYAZÁSÁNAK MEGVALÓSÍTÁSA

Bevezetés

Fontos megjegyezni, hogy a képzési program célja az, hogy nem csak az egyes tanárok gyakorlatára legyen hatással, hanem az egész szervezetre is. Ezért a megközelítés nem szólhat arról, hogy egy tanár elszigetelten dolgozik. A tanárok csoportban dolgoznak, a személyzet tagjai együttműködnek az osztályok között, és a felsővezetés támogatja a beágyazott és kontextualizált pályaaorientáció és -tanácsadás folyamatát.

Kapcsolatok

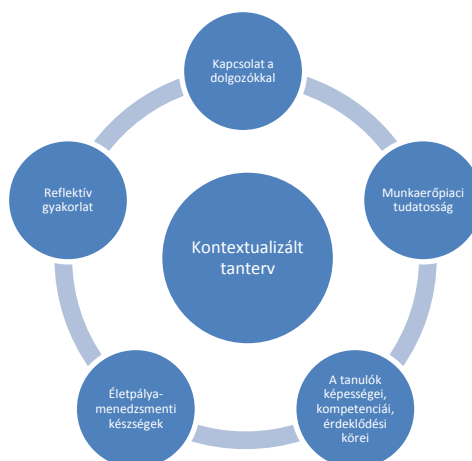
A pályaaorientációnak és a tantervi tanulásnak kéz a kézben kellene járniuk. A kiemelkedő karrieri oktatás és -tanácsadás a tevékenységek megfelelő változatosságát biztosítja, amelyek a tanterve ágyazódnak, és munkáltatókkal együttműködésben valósulnak meg. A helyi munkáltatókkal való fenntartható kapcsolatok a valós munkaerőpiac megalapozott értékelését teszik lehetővé, amelynek központjában az áll, hogy mely életpályák elérhetőek, és mely specifikus készség-készleteket tartják a munkáltatók fontosnak. A helyi munkáltatók és az iskola közti jó kommunikáció kulcsfontosságú tényező, mivel a tanulók elsőkézből tanulhatják meg, hogy melyek a munkaadók valós szükségletei. A tanároknak naprakész információkkal kell rendelkezniük a munkaerőpiac igényeiről, és gondoskodniuk kell arról, hogy a tanulók az utak teljes spektrumának – mind szakmai, mind elméleti értelemben – tudatában legyenek, amelyeket annak érdekében kell üzniük, hogy biztosítsák helyüket a gazdaságban.

Megközelítés

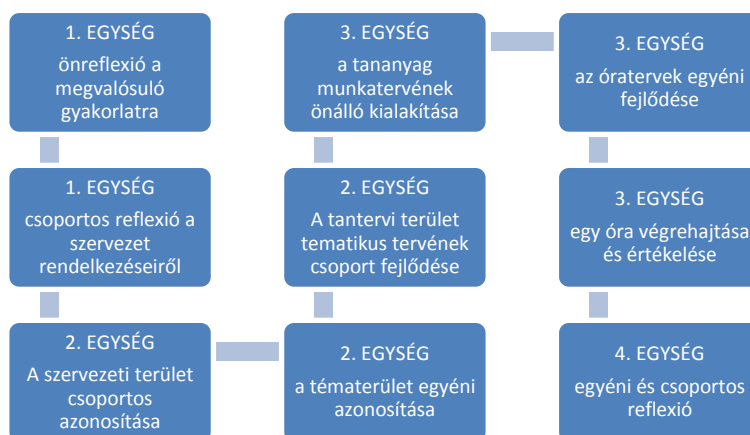
Jóllehet a tanárok úgy érezhetik, hogy bonyolult a karrier tudatosságot következetesen beágyazni a hagyományos tantervbe, egy integrált megközelítés, amely ötvözi a munkáltatói ráfordítást a létező tevékenységekkel, segíti a tanároknak abban, hogy a tantervi tantárgyakat életre keltsék, és a tanulás jobban megfeleljen annak, ami a ma és a holnap világában szükséges.

A fokozatos megközelítés nem csak hatékonyá és logikussá teszi a folyamatot, hanem a végeredmény a hatékony tanulás és motiváltabb tanulók, mivel a diákok érdeklődési területeit, készségeit és kompetenciáit veszi figyelembe, amint az 1. ábra mutatja.

Reflektív gyakorlat

A tanultak végrehajtása logikusan, fokozatosan történik, az önreflexió és a cselekvés útján tanulás megközelítés használatával. A reflektív gyakorlat a legegyszerűbb formájában: gondolkodni arról, vagy reflektálni arra, a tevékenységre, amit végzel. Közeli kapcsolatban áll a tapasztalati tanulással, amikor arra gondolsz, mit tettél, mi történt, és döntened kell, hogy legközelebb ebben a helyzetben mit fogsz másképp tenni. A reflektív gyakorlat lehet közös tevékenység is: nem kell egyedül végezni. Chris Argyris alkotta meg a „kétkörös tanulás” („double-loop learning”) kifejezést: hogy megmagyarázza azt az elképzelést, miszerint a reflexió lehetőséget ad arra, hogy kilépjünk a „Tapasztalás, Reflexió, Fogalomalkotás, Alkalmazás” köréből egy második hurokba, hogy felismerjünk egy új paradigmát és újragondoljuk elképzeléseinket annak érdekében, hogy megváltoztassuk tevékenységünket. A 2. ábra bemutatja a fokozatos szemléletmódot a tanultak megvalósításáról és a reflektív gyakorlat használatáról, hogy a tanulók informálódjanak és fejlődjenek.

TIPPEK ÉS TRÜKKÖK

Ez a rész különböző tippeket és trükköket (tevékenységeket) tartalmaz, melyeket a tanárok és oktatók használni tudnak a tanulókkal az osztályteremben, hogy alkalmazzák a Trénerképző Program moduljait a tantervben.

A modulok a következők:

- A. Életpálya- menedzsment készségek
- B. Munkaerőpiaci tudatosság
- C. Személyes és szociális képességek
- D. Szervezési képességek

A. Életpálya- menedzsment készségek

1. TIPP: A tanulók azonosítsák saját személyes hajtóerőiket

TRÜKK: Minél többet tudnak magukról, annál könnyebb lesz azonosítani, hogy mi a megfelelő karrier lehetőség számukra. Emiatt fontos, hogy tudomásuk legyen az érdeklődési köreikről, és hogy kutassanak más területek után, hogy további lehetőségeket fedezzenek fel.

Kérje meg a tanulókat, hogy azonosítsák az őket érdeklő területeket és szakmákat/foglalkozásokat, és ez emögött rejlő okokat.

2. TIPP: Segítsen a tanulóknak, hogy bővítsék tudásukat

TRÜKK: Találjanak a tanulók olyan szakmákat, amelyek erősen támaszkodnak a tudásra az adott területen, és adjanak tanácsokat a kortársaknak azt illetően, hogy hol kereshetnek a munkához/hivatáshoz kapcsolódó információt.

	CAPE – Careers Advice and Pathways to Employment 2015-1-PL01-KA202-016802	 Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union
--	--	--

Határozzon meg forrásokat (szolgáltatók és internetes források), melyeket a tanulók a képességeiknek és preferenciáiknak, különböző szakmák és foglalkozások jellemzőinek, és különböző képzési és továbbképzési lehetőségeknek az azonosítására használhatnak. Tudniuk kell, hogy milyen képességekre és tapasztalatokra van szükségük, és eleget kell tudniuk az ágazatról vagy szektorról.

A tanulóknak azonosítaniuk kell a lehetséges karrier-utakat az érdeklődési területeiken belül, és olyan információkat kell gyűjteniük és megszerezniük, amelyek támogatják rátermettségüket és alkalmasságukat a szakmára/foglalkozásra.

3. TIPP: Az értékelésre tekintsen lehetőségként a tanulók önmagukról való tudásának elősegítésére

TRÜKK: A sikeres pályaorientáció a tanulók komplex, pozitív önértékelésén alapul, az erősségek és a fejlesztendő területek reális felmérésével, és a saját preferenciák alapos ismeretével. Így az oktatók egyik legfontosabb feladata ennek tiszteletben tartásával egy informatív, részletes visszajelzés biztosítása, ami valós énképet épít az erősségek hangsúlyozásával.

4. TIPP: Biztassa a tanulóit részcélok megfogalmazására

TRÜKK: A tanulóknak tanulmányozniuk kell a rövid- és hosszú távú követelményeket a készségek tekintetében, meg kell érteniük az oktatási, a képességbeli, a technológiai, és tapasztalatra irányuló követelményeket, és időközi karrierterveket kell kifejleszteniük, hogy elérjék hosszú távú céljaikat.

5. TIPP: Segítsen tanulóinak, hogy „karrier előrehaladási eszköztárát” alakítsanak ki

TRÜKK: Egy jó, megfelelően felépített önéletrajz az állásinterjú kulcsa, és az első alkalom arra, hogy jó benyomást keltsünk. Hangsúlyozza, hogy az önéletrajzot alakítsák ahhoz a foglalkozáshoz, amelyre pályáznak. A munkáltatók a pályázó képességei és a saját követelményeik egyezését keresik. Javasolja, hogy vezessenek nyilvántartást eredményeikről, készségeikről, és egyéb kompetenciáik fejlődéséről életútjuk során, és jegyezzenek fel minden fejlesztési tevékenységet és eseményt, feladatot és eredményt, hogy ennek megfelelően frissíteni tudják az önéletrajzukat.

B. Munkaerőpiaci információk

1. TIPP: Segítsen tanulóinak, hogy ismerjék önmagukat

TRÜKK: Adjon a tanulóknak gyakorlati feladatokat olyan helyzetekről, amelyekkel munkahelyi kontextusban találkozhatnak, megkérdezve őket, hogyan kezelnék ezeket.

	CAPE – Careers Advice and Pathways to Employment 2015-1-PL01-KA202-016802	 Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union
--	--	--

A valós élethelyzeteknek megfelelő viták és eszmecserék az osztályteremben nyitottabbá tehetik a tanulókat önmagukkal kapcsolatban

2. TIPP: A tanulóknak tudniuk kell, hogy hol kereshetnek információkat a cégekről és a területekről, ahol dolgozni szeretnének

TRÜKK: Kérje meg a tanulókat, hogy fedezzenek fel az interneten honlapokat a munkakereséshez. Ha olyanokat böngésznek, amiket már ismernek, kérje meg őket, hogy keressenek kormányzati szervek oldalain, ügynökségek, munkáltatói szervezetek oldalain, egyetemi és tudományos kutatóintézeteik oldalain...

Vannak olyan oldalak, amelyek több információt tartalmaznak a jelöltekkel szemben támasztott követelményeket illetően, mint mások, és tudniuk kell, hogy melyek a teljesebb oldalak.

3. TIPP: Serkentse a tanulók vállalkozói képességét, biztassa őket, hogy kezdjék el és vigyék véghez saját projektjeiket

TRÜKK: Adjon a tanulóknak otthoni feladatokat vagy osztálytermi gyakorlatokat, amelyek során a tanulók tervezhetnek, kockáztathatnak és tanulhatnak a hibáikból, ilyen a blog, vagy egy kitalált cég menedzselése

4. TIPP: Támogassa a tanulói és a dolgozó emberek találkozását

TRÜKK: Lehetnek tematikus órák, ahol megkérhet egy, a tanulók érdeklődési körében dolgozó személyt, hogy jöjjön el az osztályba, és beszéljen arról, amit csinál, és mi szükséges a munkaterületen.

A tanulók számára fontosak az ilyen közvetlen beszámolók, és lehetőséget nyújt számukra arra, hogy kérdezzenek, és megvitathassák érdeklődésük tárgyait és elvárásaikat

5. TIPP: Tervezen órákat állásinterjúkra való felkészítésre

TRÜKK: Olyan szerepjátékok, ahol tanárok/trénerek úgy tesznek, mintha munkáltatók lennének, és a tanulók úgy tesznek, mintha jelentkezők lennének. Tegye próbára innovatív képességeiket, verbális kommunikációjukat, a testbeszédüket és magabiztosságukat. Adjon nekik tippet, hogy min tudnának még fejleszteni, pozitív észrevételeket és építő kritikát használva

C. Személyes és szociális készségek

1. TIPP: A kritikus gondolkodás ösztönzése

TRÜKK: Biztassa a tanulókat, hogy önállóan gondolkodjanak, kérdőjelezzék meg a jelenlegi nézőpontjukat, és kapcsolják más tényekhez.

	CAPE – Careers Advice and Pathways to Employment 2015-1-PL01-KA202-016802	 Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union
--	---	--

Ez egy alapvető készség, mivel segít a tanulóknak a jövőbeli karrierjük tervezésében, továbbá a felmerülő tények mélyreható elemzésében. Hogy segítse ezt a folyamatot, használjon a témához kapcsolódó beszámolókat, hogy megvitassák az osztályban

2. TIPP: Beszéljen a kommunikációs stílus különböző hallgatósághoz szabásáról vagy segítse a tanulóknak abban, hogy különböző helyzetekben különböző szerepeket gyakoroljanak

TRÜKK: A szerepjátékok, ahol a tanulók ügyfelekkel találkoznak, egy cég adminisztrátorával beszélnek, nyilvánosság előtt beszélnek...

3. TIPP: Kezdeményezze a tanulók közti együttműködést

TRÜKK: A jövőben, amikor a tanulók már a munkaerőpiacon dolgoznak, meg kell tanulniuk, hogyan kell csapatmunkát kiépíteni, különböző szakmai profilok és vélemények figyelembevételével.

Ehhez támogasd a tanulókat, hogy iskolai feladatokat csoportokban végezzék el. Egy másik javaslat, bíztasd tanulóidat az együttműködésre, hogy megértsék az adott téma tartalmait

4. TIPP: Vitassák meg az érzelmi-szociális intelligencia fontosságát a való világban

TRÜKK: Mutasson videókat a tanulóknak olyan helyzetekről, amelyekben boldog, szomorú, összezavarodott, aggódó emberek vannak... és kérdezze meg a tanulókat, hogy képesek-e azonosítani a videóban lévő emberek hangulatát, és mit tennének, ha ilyen hangulatú emberrel találkoznak a való életben

5. TIPP: Dolgozzon a tanulókkal azon a különböző helyzetekhez való alkalmazkodás készségén

TRÜKK: Fontos, hogy segíts a tanulóknak, hogy leküzdjék a frusztrációt, ami a hibák elkövetéséből származik, és hogy megtanulják, hogyan kell alkalmazkodni olyan állapotokhoz, amelyek az általuk elképzelt ideális forgatókönyvekkel ellentétesek.

Egy mód arra, hogy megmutatod az osztálynak, hogy a hibák lehetőségekké válhatnak, ha tudják, hogyan használják őket előnyükre.

D. Szervezési képességek

1. TIPP: Gyakoroltassa a tevékenységek időigényének felmérését

TRÜKK: Vegyünk egy tipikus 21. századi napot: felkelés, zuhanyzás, öltözködés, reggeli-készítés. Ha ugyanezt a középkorban tennénk, mennyi időt foglalnának el ezek a tevékenységek és miért?

	<p><i>CAPE – Careers Advice and Pathways to Employment</i> 2015-1-PL01-KA202-016802</p>	 <p>Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union</p>
--	---	---

2. TIPP: Vonja be a tanulókat a tervezési folyamatba

TRÜKK: Ha az osztálykirándulást tervez, kérje meg a tanulókat, hogy kövessék a tervezés különböző szakaszait, gyűjtsék össze a szükséges információkat, és ütemezzék az eseményt.

3. TIPP: Segítsen a tanulóknak a fontossági sorrend felállításában

TRÜKK: Biztassa a tanulókat, hogy dolgozzák ki, mit kell végigvinni, és alakítsák tennivalók listájává. Az elemek áthúzása vagy kipipálása egyszerre jutalmazó és motiváló.

4. TIPP: Segítse, hogy a tanulók részt vegyenek a szervezési tevékenységekben és a feladatok elvégzésében

TRÜKK: Ez a segítség jelenthet ellenőrző listákat vagy képi megsegítést, amelyek a feladat elvégzésének lépéseit határozzák meg, és a lépések elvégzése után ki lehet őket pipálni.

5. TIPP: A nagy projekteket ossza fel kis, kezelhető részekre

TRÜKK: Egyértelműen határozzon meg egy fokozatos, leírt tervet, melyet követni lehet a feladat befejezéséhez. Hozzon létre egy sablonként szolgáló lépésenkénti tervet az olyan mindennapi feladatokra, mint pl. egy történet megírása. Amint ezt elérték, ösztönözze a tanulókat, hogy tervezzék meg mikor és hogyan fogják megvalósítani az egyes részeket.